

SYLLABUS I LËNDËS “ERGONOMIA E PYJEVE”

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Pyjeve dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	Ergonomia e Pyjeve
Programi:	Shkencat e Pyjeve dhe Mjedisit
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative (O)
Viti i studimeve:	2022/2023
Numri i orëve në javë:	3 + 2
Vlera në kredi – ECTS:	6
Koha / lokacioni:	Do shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof.Asoc.Dr. Ylli Kortoci
Të dhënat kontaktuese:	E- mail:ylli.kortoci@uni.prizren.com; Mob.+38345846817
Përshkrimi i lëndës:	Në modulën e Ergonomisë pyjore trajtohen tema të cilat i vijnë në ndihmë përgatitjes së studentëve si teknikien të ardhshëm të mbareshtrimit të qëndrueshëm të pyjeve dhe mjedisit në teresi. Nga temat me të rëndësishme mund të përmendim: Qëllimi dhe hyrje në ergonominë pyjore, e cila trajton subjektin e studimit të modulit dhe argumentimin e ndarjes së ergonomisë si lëndë me vëllim në shkencat pyjore në Europë dhe Kosovë. Në këtë temë jepet përkufizimet e termave me të përdorshëm të lëndës. Gjithashtu në këtë modul krijohet mundësia që studentet marrin njohuri të nevojshme për fiziologjinë e punës së njeriut, për kontraktimin e muskujve dhe qarkullimin e gjakut. Po në nivelin e duhur ata marrin njohuri për performancën fizike dhe mendore të njeriut në punë, për kërkesat, aftësitë dhe mundësitë për ekzekutimin e punës. Me tej studentet marrin njohuri teorike të plota për të ushqyerit e punetoreve, për prodhimin dhe konsumin e energjisë në organizmin e njeriut, si nocione të domosdoshme për të kuptuar rendimentin dhe prodhimtarinë ditore të punëtorit. Po ashtu një rëndësi e veçantë i kushtohet studimit të faktoreve ndikues në kryerjen e punës në fushën e pyjeve ku perparësinë e marrin faktorët fizikë dhe teknologjikë. Siguria dhe shëndeti në punë në punimet pyjore është objekti më i rëndësishëm i studimit të modulit të ergonomisë. Përdorimi i sigurt mjeteve dhe makinerive pyjore në përputhje me rregullat në fuqi jo vetëm që shton të ardhurat për punëtorët por mbron ata nga aksidentet e mundshme që në shumicën e rasteve janë fatale si dhe mjedisin pyjor nga dëmtimet. Studentet përgatiten për të qenë të aftë pas mbarimit të shkollës të trajnojnë punëtorët për

	kryerjen e punes dhe perdorimin e mjeteve dhe makinave pyjore ne menyre te sigurt. Po ashtu nje rendesi te vecante i kushtohet sigurise ne pune ne operacionet e prerjes se drurit dhe perdorimit praktike te mjeteve prerese si motosharra profesionale dhe jo profesionale. Operacionet e heqjes se degeve, heqjes se levores dhe coptimit te lendes drusore trajtohen ne kompleks jo vetem nga ana sigurise ne pune por edhe nga ana tekniko-ekonomike duke zbatuar teknika te reja pune per kryerjen e tyre. Gjithashtu aksidentet ne pune dhe kontrolli ergonomik i kryerjes se punes studjohen dhe raportohen ne perputhje me treguesit perkates. Ne perfundim te modulit trajtohen detyrat dhe pergjegjesite e inspektoratit te punes, punedhenesve, punemarresve, kontraktoreve dhe prodhuesve.		
Qëllimi i lëndës:	Through the "Forest cutting" subject program students will receive the necessary information in: ✓ Means of intervention through cuttings in forest; ✓ Designing the parcel where it will be intervened by cuttings; ✓ Using the technologies adapted to Kosovo, and the advanced technologies used today in the world; Equipment and cutting technologies. ✓ Timber extraction roads and the ways they are used. Productive and unproductive times, avoiding lost time. Organization of the site etc.		
Rezultatet e të nxënit:	Pas perfundimit te ketij kursi studenti duhet te jene ne gjendje te: ✓ Pershkruajn fiziologjine e punes se njeriut (muskujt, frymemarrjen dhe qarkullimin e gjakut); ✓ Shpjegojone performancen fizike dhe lodhjen e punetorit; ✓ Llogarisin bilancin energjitik (energjine metabolike dhe energjine per pune); ✓ Zgjedhin ushqimin dhe te ushqyerit e punetorit; ✓ Klasifikojne semundjet dhe rrezikun e tyre ✓ Propozojnë rregullat kryesore te sigurise dhe shendetit ne pune.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15	45

Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike	-	-	-
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Ushtrime në terren	1	15	15
Kollokfiume, seminare	2	-	2
Detyra të shtëpisë	-	-	-
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	15	15
Përgatitja përfundimtare për provim	1	15	15
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	2	5	10
Projektet, prezantimet ,etj	3	-	3
Totali			150 orë (6 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, diskutime, ushtrime laboratorike, ekspedita, konsultime, seminare, projekte të pavarura, kolokviume, detyre kursi, provime.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi i parë (kolokvium): 15%, Seminaret ose angazhime tjera: 10%, Vijimi i rregullt: 5%, Provimi final: 70%, Total: 100%.		
Literatura			
Literatura primare:	1. MineV. Leksionet e ergonomise 2014 (detyruar) 2. Mine V. “Siguria dhe Shendeti ne Punimet Pyjore” 2002 (ILO Kod Praktik) (detyruar) 3. S. Baldini, A. Cioe, R. Picchio. “Sicurezza ed Antinfortunistica nei Cantieri Forestali e di Manutenzione del Verde Urbano. Valutazione dei Rischi”. Roma 2002 4. KORTOÇI,Y.,KELLEZI, M. (2012):Shfrytezimi i pyjeve te ahut te Shqiperise me nje silvikulture te qendrueshme.		
Literatura shtesë:	5. Mine V. ‘Ergonomia & siguria ne pune (2012) (detyruar) 6. Baldini, A. Cioe, R. Picchio. “Sicurezza ed Antinfortunistica nei Cantieri Forestali e di Manutenzione del Verde Urbano. Valutazione dei Rischi”. Roma 2002 7. Luciano Martarelllo, Arturo Millesi, Renzo Rey, Nevio Yeuillaz, Giancarlo Zorzetto - 8. Struttura forestazione e sentieristica - Regione Autonoma Valle d’Aosta (Quart). 9. Ruggero Marazzato, Tiziano Martin - Settore Gestione Proprietà Forestali Regionali e		

	10. Vivaistiche - Regione Piemonte (Vercelli). 11. Giuseppe Salvo - Dipartimento Agricoltura, Turismo e Cultura - Servizio Politiche della 12. Montagna e della Fauna Selvatica - Regione Liguria (Genova). 13. Serge Kieffer - Centre Forestier de la Région Provence-Alpes-Côte d'Azur (La Bastide des Jourdans).
--	--

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Eergonomia, qëllimi, zhvillimi dhe lidhja e saj me shkencat e tjera.	Ergonomia e zbatuar.
<i>Java e dytë:</i>	Qarkullimi i gjakut dhe frymemarrja.	Qarkullimi i gjakut .
<i>Java e tretë:</i>	Muskujt dhe kontraktimi i tyre. Lodhja e muskujve.	Qarkullimi i gjakut dhe rregullimi i tij gjatë ushtrimeve fizike.
<i>Java e katërt:</i>	Performanca fizike, ekzekutimi i punës.	Faktoret që ndikojnë në performancën e njeriut
<i>Java e pestë:</i>	Energjia e shpenzuar, klasifikimi i punës.	Klasifikimi i punës
<i>Java e gjashtë:</i>	Të ushqyerit e punëtorëve.	Kategoritë e ushqimit. Metodën e vlerësimit të marrjes së energjisë dhe ushqimit
<i>Java e shtatë:</i>	Faktorët fizik dhe teknologjik, që ndikojnë në studimin e punës.	Klima, zhurmat dhe vibracionet. Masat mbrojtëse nga zhurmat dhe vibracionet
<i>Java e tetë:</i>	Vlerësimi i parë intermedier.	Zhvillimi historik i rolit të personelit. Zgjedhja e personelit dhe intervistimi

<i>Java e nëntë:</i>	Zhvillimi i burimeve njerezore. Zgjedhja e personelit.	Perkufizimi i projektimit te punes. Konsiderata fizike dhe fiziologjike ne projektimin e punes.
----------------------	--	---

<i>Java e dhjetë:</i>	Projektimi dhe organizimi i punës.	Matja e punes dhe faktoret ndikues dhe studimi i performances se punes
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Studimi i faktorëve ndikues në studimin e punës në pyje	Metodat e studimit te punes dhe menyrat e matjes se koheve te punes
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Studimi i punes dhe llogaritja e madhësisë së sondazhit dhe vendosja e standardeve të reja të punes.	Shembuj nga semundjet profesionale
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Semundjet profesionale në punimet pyjore	Organizimi i punes. Shfrytëzimi i pyjeve. Nxjerrja/ Transporti i brendshëm Operacionet me rrezikshmeri të lartë. Studimi i aksidenteve dhe kontrolli ergonomik
<i>Java e katërmëdhjetë:</i>	Studimet e punimeve në: ndërhjerrjet silvikulturore, shfrytëzimi i pyjeve, nxjerrja/ transporti i brendshëm.	Pajisjet Mbrojtëse Personal te përshtatshme për operacionet pyjore dhe ndihma e parë
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Veshje e punës dhe pajisjet mbrojtëse personale	Shërbimet e shëndetit profesional. Ndihma e parë, emergjencës dhe shërbimet shëndetësore profesionale
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Pjesëmarrja e rregullt dhe aktive e studentëve në ligjërata, ushtrime (pjesën praktike) dhe në punë seminarike. Mbajtja e qetësisë në mësim, çkyçja e telefonave celular, hyrja me kohë në sallë të mësimi etj..		